

גולוביצקי בלה ומשה

בשלהי 1919 הגיעו ארצה מפטרוקוב שברוסיה הלבנה, דב ואלטה גולוביצקי וילדיהם - משה, חנה, שפרה, חיים, אשר, דבורה ויצחק. היה זה חיים, שנהרג לאחר מכן במאורעות 1936, שהביא את המשפחה לעטרות. משה, אבי, הבכור בבנים, נשלח על ידי אליעזר קפלן, לימים שר האוצר של מדינת ישראל, לפעול למען עליית חלוצים לארץ. משה נתפס על ידי השירותים החשאיים של ברית המועצות, נשפט ונידון למוות בירייה. הוא הובל ברחובות פינסק, שם פעל, כשאקדח טעון מכוון אליו - למען יראו ויראו. משה גולוביצקי נתפס באביב 1923, משפטו הסתיים בסוף אותה השנה והוא הולבש במדי הנידונים למוות. הוא ישב בכלא בתנאים קשים, אך הוצאתו להורג הושעתה. בשנת 1926 הצליחו חברים של משה להבריח לבית הסוהר סכום כסף נכבד שהציל את חייו ושחררו מן הכלא. בשנת 1929 נשא משה לאישה את בלה לבית ווסרמן. בשנת 1932 נולדה להם בת - מרים. הנציב העליון הבריטי נהג לבקר בעטרות לעתים מזומנות והתארח במשקם של לאה וחיים גולוביצקי, בהיות המשק מסודר ומתאים לקבלת פנים.

בשנת 1935 באחד מביקוריו, פנה אליו האב דב גולוביצקי, בקול בוכים, וביקשו לאשר לבנו משה, לאשתו בלה ולבתם מרים להיכנס לארץ ישראל. הפנייה הדרמטית עשתה את שלה והנציב העליון נתן בו במקום את אשרת הכניסה לארץ למשה, לבלה ולמרים. ב-1935 הצטרפו הורי - משה ובלה ואחותי מרים לעטרות. הם רכשו את ביתם מידיו של בארי ונעשו עובדי ציבור - הם עבדו במחלבה, בצרכנייה, ואף ביצעו עבודות שקילה של משאיות שהובילו חציר וקש מירדן למשקי עמק יזרעאל והגליל.

נולדתי בעטרות בתחילת המאורעות (המרד הערבי) בשנת 1936. בן 12 הייתי כאשר נאלצנו לנטוש את המושב בעיצומה של מלחמת השחרור של מדינת ישראל. תקופת ילדותי בעטרות נשארה חרוטה בלבי. למדנו בכיתות שהכילו בחדר אחד שלוש קבוצות גיל. כאשר קבוצת גיל אחת קיבלה שעור מידי המורה, עשו השתיים האחרות עבודה עצמית. השיטה הוכחה יעילה מאוד, כי כאשר הגעתי עם סיום כיתה ו' לבית החינוך בירושלים, הייתה רמת הידע שלי גבוהה מזו של רוב התלמידים בכיתה. נח לוי אכן הרביץ בנו תורה.

זכור לי הסרט הראשון שהוקרן בבית העם. היה זה הסרט "היה זה בחודש מאי". זכורות לי חגיגות הבאת הביכורים מדי חג שבועות. כמו כן אני זוכר את טקס מתן המדליה לרייזל ויענקל גולדברגר על גבורתו של בנם זלמן שנהרג בעת שירותו בצבאות-הברית במלחמת העולם השנייה. זכור לי כיצד הסתובב חיים גולדברגר בחצרו ללא מנוח, במשך שעות כאשר נודע לו על הרצח המתועב של אביו שבוצע בידי ערביי שועפט. קשה היה להתבונן בהבעת פניו. חיים לא פסק מלהתאבל על אביו עד אשר פתיל חייו גם הוא כבה בעלותו על מוקש בסביבת עטרות.

אבינו נפטר בגיל 87 בשנת 1973 - היתה זו מיתת נשיקה. אמנו נפטרה בשנת 1976 בהיותה בת 75. אחותי מרים בוגרת בית הספר לאחיות "הדסה" בירושלים עבדה במקצועה עד יציאתה לגמלאות בשנת 1997. מרים נשואה למלכיאל סלוצקי - משפטן שעד ליציאתו לגמלאות כיהן כנשיא בי המשפט המחוזי בחיפה. למרים ולמלכיאל שלוש בנות שכל אחת מהן הקימה בית בישראל.

אני חבר הסגל האקדמי של אוניברסיטת חיפה. כפרופסור לאנתרופולוגיה חברתית. אני מתמקד בחברות מזרח תיכוניות. בשילוב עם חיי האקדמיה כיהנתי כיועץ ראש הממשלה לענייני ערבים

לכמה ראשי ממשלה. בשנים 1989 עד 1992 ניהלתי את המרכז האקדמי הישראלי בקהיר. לדליה ולי בת וכן.

יוסף גינת

